

Отново минимална цена на застраховката
“Гражданска отговорност”

Автор: Димитър Чобанов

През седмицата стана ясно, че Комисията по финансов надзор счита за недопустимо премията по застраховката “Гражданска отговорност” за автомобили с двигател под 1800 куб. см. да е в размер под 95 лв., за двигател с обем 1800 – 2500 куб. см. – под 135 лв. и за двигател с обем над 2500 куб. см. – под 290 лв. В противен случай продажбата ще се отчита като нарушение и ще последват санкции съгласно закона за застраховането. Така на практика КФН определи минимална цена за тази застраховка.

Повишението на премиите по застраховката “Гражданска отговорност” са свързани с повишението на минималните застрахователни суми, които през 2006 г. трябва да достигнат 700 хил. лв. за всяко събитие при едно пострадало лице и 1 млн. лв. при две или повече пострадали лица и при вреди на имущество 200 хил. лв. Тези изисквания произтичат от интеграцията на България към Европейския съюз и се явяват задължителни.

Само че при едни пазарни отношения в областта на застраховането отникъде не следва, че например двойно по-голямото покритие на една застраховка трябва да води до двойно по-висока премия, която се плаща за нея. За определянето на цената голямо значение има конкуренцията на пазара – т.е. участието на много на брой застрахователи и застраховани лица. Освен това е нормално за цената на застраховката да има отношение и рискът за отделните клиенти.

Според някои застрахователи предлагането на “Гражданска отговорност” само по себе си не е толкова изгодно, но тя би могла да повлияе на решението на клиентите за други застраховки като “Каско” или кражба, което носи допълнителни приходи от премии. По тази причина много от компаниите по имуществено застраховане предлагат тази услуга. Това естествено поражда и конкуренция между тях и за да привлекат повече клиенти те понижават цените.

През 2004 г. съществува минимална цена по тази застраховка, но въпреки това тя е заобикаляна от компаниите чрез предлагане на различни “придобивки”, които реално понижават застрахователната премия под минималната. През 2005 г. поради изискванията на ЕС тази минимална цена се премахва. Само че сега КФН се ангажира със стъпка, която на практика представлява ново фиксиране на минимум в противоречие на новото законодателство по въпроса.

Позицията на ИПИ за поставянето на минимални или максимални цени е ясна. Те представляват ограничение пред свободното договаряне между продавач и купувач на дадена стока или услуга. Тогава ако равновесната цена, при която търсенето се изравнява с предлагането, се получава под определения минимум то естествено ще се използва минималната цена, но възникват стимули за заобикаляне. Това обаче ще намали изгодата за потребителя от тази стока или услуга и ще доведе до по-малко на брой продадени стоки. В конкретния случай въпреки задължителния характер на застраховката някои хора просто няма да я сключат поради по-високата и цена. Разбира се, тези хора евентуално ще понесат отговорността си за това при проверка от КАТ или пък в случай на вреда, когато трябва да заплатят някакви щети на трети лица. Само че една от причините за това ще бъде изискването на КФН.

Все пак е възможно застрахователните компании отново да намерят начин за заобикаляне на необоснованите административни ограничения. Но това ще им струва допълнителни разходи, които те ще трябва да покрият от цената на

застраховките, които получават. Вредата отново ще бъде за потребителите, чиито интереси няма да бъдат защитени.

Друг казус свързан със застрахователния надзор е неплащането от страна на някои от компаниите по “Гражданска отговорност”. Тук именно трябва действително да се прояви надзорната функция на КФН, само че тя не го прави. По тази причина срещу лица, които имат валидна застраховка и са причинили увреждане, се водят дела за обезщетение поради неизпълнение на задълженията от страна на застрахователната им компания. КФН не се намесва с аргумента, че в момента няма избран заместник-председател на ресора застраховане. Така КФН действа двойно увреждащо на потребителите – от една страна налага минимални цени по “Гражданска отговорност”, а от друга - не принуждава компаниите да спазват договорите си. Тогава тази функция остава да се поеме от съда. В такава ситуация възниква въпросът: необходим ли е изобщо застрахователен надзор, който не само не си върши работата, но дори вреди на потребителите, като освен това харчи парите на данъкоплатците? При посочените обстоятелства отговорът изглежда негативен.